

Α.Δ.Α.Μ

Μυθιστόρημα

Μυθιστόρημα είναι το πεζογράφημα, που έχει δημιουργηθεί καθ' ολοκληρία από τη φαντασία, στο οποίο οι χαρακτήρες αλληλεπιδρούν μεταξύ τους σε προκαθορισμένη διάταξη, που ορίζει ο δημιουργός του. Το μυθιστόρημα πρέπει να είναι αξιόλογου μεγέθους και οπωσδήποτε να μην είναι μικρότερο των 50.000 λέξεων. Αν είναι μικρότερο τότε υπάγεται στην κατηγορία της νουβέλας και ακόμα μικρότερο σε εκείνη του διηγήματος. Το είδος έχει τις ιστορικές ρίζες του, τόσο στην περίοδο της μεσαιωνικής και στις αρχές της σύγχρονης εποχής, όσο και στο ρομαντισμό και στην παράδοση της νουβέλας. Ο περαιτέρω ορισμός του μυθιστορήματος ενέχει πολλές δυσκολίες. Τα περισσότερα κριτήρια για τον ορισμό του είναι αυθαίρετα και έχουν σχεδιαστεί για να δημιουργούν περαιτέρω συζητήσεις για τις ιδιότητες που πρέπει να διαθέτουν.

Κατά μία άλλη θεωρία το μυθιστόρημα είναι το σύγγραμμα, το οποίο εκτυλίσσεται γύρω από μία συγκεκριμένη ιστορία, την οποία αναπτύσσει σταδιακά ο συγγραφέας. Η πλοκή είναι συνήθως υποθετική με κάποια πραγματικά στοιχεία μέσα της. Αποτελεί λογοτεχνικό είδος γραμμένο σε πεζό λόγο. Η διαφορά του με το διήγημα ή τη νουβέλα έγκειται στην έκταση και στο πλήθος των κεφαλαίων του.

Τον όρο μυθιστόρημα τον χρησιμοποίησε πρώτος ο Αδαμάντιος Κοραΐς. Οι κατηγορίες του μυθιστορήματος είναι ιστορικό, θρησκευτικό, φιλοσοφικό, ερωτικό, ψυχολογικό. Είδος του λογοτεχνικού πεζού λόγου, το σπουδαιότερο μαζί με το διήγημα.

Ένα από τα πιο αριστουργηματικά μυθιστορήματα είναι ο Δον Κιχώτης του Ισπανού Θερβάντες (1547 - 1616), που θεωρείται πρωτοποριακό και καινοτόμο.

Απόσπασμα:

Έδωσε ένα χτύπημα με τη λόγχη του στο φτερό του ανεμόμυλου, αλλά ο αέρας το μετακίνησε με τόση ορμή που έσπασε στα δυο τη λόγχη και ξεπέταξε μακριά στα χωράφι άλογο και καβαλάρη. Ο Σάντσο έτρεξε με το γαϊδάρό του όσο πιο γρήγορα μπορούσε, για να βοηθήσει τον αφέντη του, αλλά, όταν έφτασε στο μέρος όπου είχε πέσει, ο Δον Κιχώτης δεν μπορούσε να κουνήσει.

- Ο Θεός το ξέρει, είπε ο Σάντσο, μια ώρα δεν φώναζα στην ευγένειά σας να προσέξει καλά τι κάνει, γιατί δεν ήταν γίγαντες, αλλά ανεμόμυλοι;

ΚΡΥΦΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Νουβέλα ονομάζεται για μια σύντομη ιστορία. Χαρακτηρίζεται ως γραπτό μυθιστόρημα περιορισμένης έκτασης ή αφήγημα πεζογραφίας και αναφέρεται σε κάποιο πλασματικό γεγονός. Ετυμολογικά προέρχεται από την Ιταλική λέξη «*novella*» που έχει την έννοια ενός καινούριου και μικρού πράγματος.

Ο χορός των Μουσών με τον Απόλλωνα.

Baldassarre Peruzzi, 16ος αιώνας

Ρώτα τον άνεμο - Ask the dust

Νουβέλα

Fante John, Ρόμβος Τέος (μετάφραση)

Δημοσιεύθηκε 7 Οκτ 2011

Το “Ρώτα τον άνεμο” εκδόθηκε το 1939 και είναι η πιο δημοφιλής νουβέλα του συγγραφέα John Fante.

Ο πρωταγωνιστής Arturo Bandini ζει σε ένα άθλιο ξενοδοχείο του Los Angeles παλεύοντας να τα βγάλει πέρα ως συγγραφέας. Φθάνει στο ξενοδοχείο ως συγγραφέας μιας μικρής ιστορίας που δημοσιεύθηκε σε κάποιο περιοδικό. Τρέφεται με ξύσμα από τα πορτοκάλια του δρόμου, προσμένοντας να πληρωθεί με την αναμενόμενη επιταγή του περιοδικού.

Ερωτεύεται όμως την Camilla Lopez, σερβιτόρα σε ένα γειτονικό bar.

Εκεί που η σχέση τους ταλαντεύεται μεταξύ της περιφρόνησης και του έρωτα, η Camilla ερωτεύεται τον Sammy, ο οποίος προσπαθεί ανεπιτυχώς να γίνει συγγραφέας και της συμπεριφέρεται με άθλιο τρόπο. Ποια θα είναι όμως η αντίδραση του πρωταγωνιστή; Θα κάτσει άπραγος ή θα πάρει την κατάσταση στα χέρια του;

Το για τρίτη φορά βραβευμένο Στη διαπασών (έχει τιμηθεί επίσης με Εύφημη Μνεία από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, 2008, και με το Βραβείο Λογοτεχνικού Βιβλίου για Μεγάλα Παιδιά του περιοδικού Διαβάζω, 2010) είναι ένα νεανικό μυθιστόρημα, μελωδικό όσο και η μουσική, σκληρό όσο και η εφηβεία. Μιλά γι’ αυτούς που αισθάνονται νικητές,

ενώ οι άλλοι τους θεωρούν χαμένους, ή γι' αυτούς που βλέπουν τον εαυτό τους σαν λούζερ, αλλά θέλουν να γίνουν νικητές. Αφορά τελικά και όλους εκείνους που κάποια στιγμή καταλαβαίνουν ότι το ίδιο πράγμα που τους «αρρωσταίνει» είναι συγχρόνως η ίδια τους η γιατρεία. Κυρίως, όμως, είναι ένα βιβλίο για τους νέους που δεν αρκούνται μόνο στο να φαντάζονται τη ζωή τους μέσα από τα τραγούδια που ακούν, αλλά πατάνε το stop, βγάζουν τα ακουστικά και αποφασίζουν να τη ζήσουν

ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΟΙΗΜΑ ΜΕ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟ

Από τα μέσα περίπου του 19^{ου} αιώνα εμφανίζεται (στη Γαλλία κυρίως) το ρεύμα του συμβολισμού. Τα μέχρι τότε επικρατούντα ρεύματα του ρεαλισμού, αλλά και του νατουραλισμού στο μυθιστόρημα, επιδιώκουν την αναζήτηση και αναπαραγωγή της αντικειμενικής αλήθειας. Η απάντηση των Συμβολιστών έρχεται σε μια εποχή (κυρίως κατά το τέλος του αιώνα) όπου παρατηρείται μια σημαντική πνευματική αλλά και ψυχολογική κόπωση. Οι Συμβολιστές αναζητούν και συνθέτουν την ομορφιά στην τέχνη και κατ'επέκταση στη ζωή. Συμβολισμός γενικά σαν έννοια θα μπορούσε να είναι η αντικατάσταση μιας έννοιας από κάποια άλλη η οποία να παραπέμπει στην πρώτη. Μ' αυτή την έννοια θα μπορούσαμε να βρούμε συμβολιστικές νύξεις σε όλα σχεδόν τα λογοτεχνικά ρεύματα. Όμως το ζητούμενο του συγκεκριμένου ρεύματος δεν είναι μόνο αυτό. «Όπως παρατήρησε ο T.S. Eliot σ' ένα δοκίμιο του για τον Hamlet, ο μόνος τρόπος να εκφραστεί ένα συναίσθημα με τη μορφή της τέχνης είναι να βρεθεί, όχι κάποιο σύμβολο, αλλά μια "αντικειμενική συστοιχία" όπως την ονομάζει, δηλαδή "ένα σύνολο αντικειμένων, μια κατάσταση, μια αλυσίδα γεγονότων που θα αποτελέσουν τη φόρμουλα αυτού ειδικά του συναισθήματος". Τριάντα χρόνια πριν από τον Eliot, το 1891, ο Stephane Mallarme είπε κάτι παρόμοιο, όταν όρισε το Συμβολισμό ως την τέχνη "του να ανακαλείς βαθμιαία ένα αντικείμενο έτσι ώστε να φανερώσεις μια διάθεση, ή αντίστροφα, του να διαλέγεις ένα αντικείμενο και ν' αποστάξεις από αυτό μια 'ψυχική κατάσταση'. Αλλά είχε προσθέσει πως αυτή η διάθεση πρέπει να εξαχθεί "με μια σειρά αποκρυπτογραφήσεων" και αξίζει να σημειωθεί ότι στο πρώτο μισό του ορισμού του λέει ότι η υποβολή του αντικειμένου γίνεται βαθμιαία. Και οι δύο αυτές φράσεις υποδηλώνουν ότι και "το αντικειμενικό σύστοιχο" και η συσχετισμένη με αυτό διάθεση δεν πρέπει να φανερωθούν καθαρά και ξάστερα, αλλά πρέπει απλώς να υπονοούνται. Αυτό ακριβώς είναι ένα σημείο στο οποίο ο Mallarme δίνει ιδιαίτερη έμφαση αλλού στην ίδια περικοπή, όταν ισχυρίζεται ότι "με το να κατονομάσεις ένα αντικείμενο καταστρέφεις το μεγαλύτερο μέρος της απόλαυσης που προσφέρει ένα ποίημα, αφού η απόλαυση αυτή συνίσταται στη διαδικασία της σταδιακής αποκάλυψης". Όπως ισχυρίζεται, το αντικείμενο πρέπει απλά και μόνο να υποβάλλεται και συμπεραίνει ότι η τέλεια χρήση αυτής της μυστηριώδους διαδικασίας αποτελεί το Συμβολισμό (...). Μπορούμε λοιπόν να ορίσουμε το Συμβολισμό ως την τέχνη που εκφράζει ιδέες και συναισθήματα όχι όμως με την άμεση περιγραφή τους ούτε προσδιορίζοντάς τα με φανερές παρομοιώσεις ή με

συγκεκριμένες εικόνες, αλλά με την υποβολή αυτών των ιδεών και συναισθημάτων, με την ανασύνταξή τους στο νου του αναγνώστη, ανασύνταξη που χρησιμοποιεί σύμβολα που δεν επεξηγούνται (...). Αυτή όμως είναι μια μόνο όψη του συμβολισμού, η προσωπική όψη, θα λέγαμε, που παραμένει στο ανθρώπινο επίπεδο. Υπάρχει μια δεύτερη όψη που συχνά ονομάζεται "υπερβατικός Συμβολισμός", στην οποία συγκεκριμένες εικόνες χρησιμοποιούνται όχι ως σύμβολα των προσωπικών σκέψεων και συναισθημάτων του ποιητή αλλά ως σύμβολα ενός ιδεατού κόσμου, απέραντου και γενικού, του οποίου ατελή μόνο απεικόνιση αποτελεί η πραγματικότητα (...). Ο Baudelaire και οι διάδοχοί του ήταν εκείνοι που ανύψωσαν τον ποιητή στη θέση ενός ιερέα, ενός προφήτη, ή αυτού που ο Rimbaud ονόμασε ("ο ποιητής οραματιστής"), προικισμένου με την ικανότητα να βλέπει πίσω και πέρα από τα αντικείμενα του πραγματικού κόσμου τις ουσίες που κρύβονται στον ιδεατό κόσμο. Σκοπός της ποίησης ήταν τώρα να δημιουργεί για χάρη του αναγνώστη αυτό τον εξωπραγματικό κόσμο με μια επιδέξια μεταμόρφωση της πραγματικότητας που ξέρουμε.

*Ωραία σαν πέτρινο όνειρον είμαι, θνητοί μου φίλοι!
Τα στήθια μου, που τις καρδιές πληγώνουν και τις καίουν,
πανέμορφα πλαστήκανε, στον ποιητή να εμπνέουν
κάποια αγάπη σιωπηλή κ' αιώνια σαν την ύλη.
Σα σφίγγα ακατανόητη στους ουραμούς καθίζω,
λευκή σαν κύκνος, με καρδιά από χιόνι καμωμένη.
Εχθρεύομαι την κίνηση που τη γραμμή ασκημαίνει
κι ούτε γελάω εγώ ποτέ, ούτε ποτέ δακρύζω.
Οι ποιητές τις φανταχτές πόζες μου σαν κοιτάνε,
που λες των πιο περήφανων μνημείων τη χάρη κλέβουν,
μέρα και νύχτα τρώγονται για να τις μελετάνε.
γιατί τους εραστές μου αυτούς κάνω και τους μαγεύουν,
κάτι καθρέφτες διάφανοι που όλα πιο ωραία τα δείχνουν:
τα μάτια, τα θεία μάτια μου, που φέγγη αιώνια ρίχνουν!*

ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΕΣ ΠΙΝΕΛΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Το διήγημα είναι λογοτεχνικό είδος σύντομης σε έκταση αφηγηματικής πεζογραφίας. Είναι πιο μικρό από τη νουβέλα και πολύ πιο μικρό από το μυθιστόρημα, αν και τα όρια μεταξύ των τριών αυτών κατηγοριών είναι κάπως υποκειμενικά.

Στοιχεία και χαρακτηριστικά

Τα διηγήματα έχουν την τάση να είναι λιγότερο περίπλοκα από ό,τι τα μυθιστορήματα. Συνήθως επικεντρώνονται σε ένα μόνο επεισόδιο, έχουν μία πλοκή, μικρό αριθμό χαρακτήρων, εκτυλίσσονται σε έναν χώρο, και καλύπτουν σύντομη χρονική περίοδο.

Μεγαλύτερα σε έκταση λογοτεχνικά είδη τείνουν να παρουσιάζουν τα ακόλουθα στοιχεία δομής: έκθεση (η εισαγωγή τόπου, χρόνου και χαρακτήρων), περιπλοκή (το γεγονός της ιστορίας που φέρνει τη σύγκρουση), δράση, κρίση (η καθοριστική στιγμή για τον πρωταγωνιστή και αποφάσεις για περαιτέρω δράση), κλιμάκωση (το σημείο του μεγαλύτερου ενδιαφέροντος σχετικά με τη σύγκρουση και το σημείο της ιστορίας με τη μεγαλύτερη δράση), επίλυση (το σημείο της ιστορίας στο οποίο λύνεται η σύγκρουση) και ηθικό δίδαγμα. Λόγω της σύντομής του έκτασης, τα διηγήματα σπάνια έχουν την πιο πολύπλοκη δομή των μυθιστορημάτων. Για παράδειγμα, πολλά σύγχρονα διηγήματα δεν κάνουν εισαγωγή στον χώρο και χρόνο που εκτυλίσσεται η ιστορία ή στους χαρακτήρες. Συχνά γίνεται είσοδος εξ εφόδου και η ιστορία αρχίζει με δράση, χωρίς την αναμενόμενη εισαγωγή. Όπως συμβαίνει και με το μυθιστόρημα, η πλοκή του διηγήματος έχει επίσης (συνήθως) κλιμάκωση, κρίση ή σημείο καμπής. Όμως το διήγημα συχνά έχει απότομο και ανοιχτό τέλος, και δυνατό να μην έχει κάποιο ηθικό δίδαγμα.

Έκταση

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, δεν είναι πάντοτε εύκολο να προσδιορίσει κάποιος αν ένα αφήγημα είναι *διήγημα* ή *νουβέλα*, ή αν είναι *νουβέλα* ή *μυθιστόρημα*. Ένας κλασικός ορισμός του διηγήματος είναι ότι πρόκειται για ανάγνωσμα που μπορεί να διαβάσει κανείς σε μία δόση (άποψη που παρουσιάζεται στο δοκίμιο του Έντγκαρ Άλλαν Πόε *Φιλοσοφία της σύνθεσης* το 1846). Άλλοι ορισμοί θέτουν μέγιστο αριθμό λέξεων, όμως οι απόψεις ποικίλλουν.

Πρώτη Αγάπη

Συγγραφέας : Αργύρης Εφταλιώτης

Από τη συλλογή Νησιώτικες ιστορίες

Πρέπει να ήμουν ως δώδεκα χρονών και πρέπει να ήταν εκείνη ως έντεκα. Δε την έβλεπα μήτε στην εκκλησιά, μήτε στον κλήδωνα, μήτε στη βρύση, μήτε στο παράθυρι. Η μάνα της κι η μάνα μου δεν είχανε πολλές φιλίες.

Εκεί που την έβλεπα δεν είμαστε οι δυό μοναχοί. Είμαστε οχτώ-δέκα αγόρια της προκοπής, αποφασισμένα να μάθουμε τι θα πει παρέμφατο και να φέρουμε τον πολιτισμό στο χωριό. Και πέντ-έξι κορίτσια, που ερχόντανε δυό ώρες τη μέρα και κάθιζαν από το άλλο πλάγι του γέρου δάσκαλου και τεχνολογούσανε με μια χάρη, που σ' έκαναν, ήθελες δεν ήθελες, να την αγαπάς τη γραμματική.

Τη χάρη φυσικά την είχανε, γιατί ήταν όλες μικρούλες, όχι πως ήτανε κι όμορφες όλες. Για το δικό μου το γούστο, όμορφη ήτανε μια μοναχή κι αυτή ήταν η ...αγαπητικιά μου!

Τι λόγο ξεστόμισα! Από που κι ως που αγαπητικιά! Μήτε λέξη δεν της είπα ποτές. Μήτε με το δαχτυλάκι μου δεν τ' άγγιξα τ' αφράτο το χέρι της. Μήτ' η αναπνοή μου δεν μπορούσε να πάει κοντά της και να τη χαϊδέψει. Το μόνο που πηδούσε κάποτες από τα χείλη μου στα χειλάκια της ήτανε το ρήμα 'λείπω', σαν το κλίναμε ο καθένας απ' ένα χρόνο με τη σειρά και ταίριαζε να είμαι εγώ στερνός στη δική μας τη σειρά κι εκείνη πρώτη στον κοριτσιών. 'Ελελείμεθα, ελέλειφθε' πήγαινε να πει και σκόνταβε και χαμογελούσε και τότες πια εγώ, που περίμενα μέρες και μέρες αφορμή να της δώσω ένα, ας είναι και συμμαζεμένο, χαμόγελο, έλαμπα ολοπρόσωπος καθώς την κοίταζα, χωρίς φόβο να μη το νιώσει ο δάσκαλος το τρομερό μυστικό μας. Έπεφταν τότες τα μάτια της στο βιβλίο απάνω, κοκκινίζανε τα δυό μάγουλά της κι άρχιζε το πλαγινό κορίτσι τον άλλο χρόνο.

Μάτια και πάλι μάτια! Δίχως εσάς, μήτε πρώτη, μήτε στερνή αγάπη δε θα είχαμε! Οι ματιές μου σαν έμπαινε στην παράδοση, οι ματιές της σαν έβγαινε να πάει σπίτι, αυτές ήταν οι όρκοι μας, τα τραγούδια μας, τα φιλιά μας, αυτές ήτανε και τα ραβασάκια μας. Με το καιρό και χωρίς ν' αλλάξουμε αναμεταξύ μας μιά λέξη, την κάμαμ' επιστήμη τη τέχνη αυτή των ματιών. Ήτανε λογής-λογής οι ματιές της. Η ματιά της αδιαφορίας, που μου την έσκιζε τη καρδιά, του θυμού, που μ' έκαιγε σαν τ' άστροπελέκι. Η άπιστη η ματιά σε κανέναν άλλο, που μ' έλιωνε σαν το κερι και μ' αφάνιζε. Ύστερα πάλι η ήρεμη και γλυκιά ματιά της αγάπης, που ξανάβαζε τη ψυχή μου στο τόπο της και σύχαζα. Οι δικιές μου οι ματιές, όσο πολυσήμαντες κι αν ήτανε κι αυτές, δεν είχαν όμως τέτοιες τρομερές αλλαγές. Η ίδια η αφοσίωση, ο ίδιος ο καημός, το ίδιο βάσανο, πάντα.

Τρεις μήνες πρέπει να πέρασαν έτσι. Ξυπνούσ' από το πρώτο το λάλημα και την ώρα δεν έβλεπα να πάω σκολειό. Η μάνα μου με καμάρωνε και μ' έβλεπε από τώρα Δεσπότη.

Ήμουνε πρώτος-πρώτος στο σκολειό πάντα κι ωστόσο δε το κατάφερα να τη βρω μοναχή μια φορά, μήτε πηγαινάμενη, μήτε φτασμένη. Αυτό ήταν η λαχτάρα μου τώρα, αυτό ήτανε τ' όνειρό μου. Να τη δω μοναχή, ας είναι και μια στιγμή. Να της πω μιά και καλή πως πεθαίνω, πως έσβησα, άλλη σωτηριά δεν έχ' η ζωή μου παρά τη παντοτινή της αγάπη. Τα 'λεγα ολ' αυτά με τις φλογερές τις ματιές μου, μα η αχόρταγη η καρδιά γύρευε λόγια. Αυτή δεν ήξερε τι θα πει μέτρο και γνώση, αυτή όλο μου φώναζε: "Μπρος! Έχει κι άλλες απόλαυες η αγάπη!"

Μα πως να της δώσω να καταλάβει, πως θέλω να της μιλήσω! Εδώ οι ματιές δε σώνουν. Εδώ χρειάζεται ραβασάκι. Χίλιες φορές το 'γραψα και το ξανάγραψα. Το 'παιρνα μαζί μου αποφασισμένος να μη ντραπώ, να μη φοβηθώ μήτε δάσκαλο, μήτε πρωτόσκολο, μόνο να της δώσω κρυφά το χαρτάκι σ' ένα βιβλίο, καλαμάρι, ό,τι τύχει. Ήρχουνταν η ώρα και κόβουνταν η καρδιά μου! Δεν αποκοτούσα! Κι έπαιρνα μαζί μου το χαρτί βγαίνοντας και το 'κανα κομμάτια και καταριόμουνε την ώρα που γεννήθηκα τέτοιος ανωφέλητος φοβητσιάρης.

Ήταν ότι άρχιζε καλοκαίρι σα σηκώθηκα ένα πρωϊ και πήγα μπροστά στη Παναγιά και το 'καμα όρκο, πως να της δώσω εκείνη τη μέρα το ραβασάκι κι α δε της το δώσω, να πέσει φωτιά να με κάψει.

Πήγα σκολειό πρώτος πάλι. Έρχουνται όλα τ' αγόρια, όλα τα κορίτσια. Μαυρίζουνε τα μάτια μου να κοιτάζω τη πόρτα, του κάκου! Η μικρή μου δε φαίνεται! Διαβάζει ο δάσκαλος τον κατάλογο, έρχεται στην Αργυρώ... σιωπή. -"Που είναι η Αργυρώ;" ρωτά ο δάσκαλος μια συντρόφισσά της.

Η μάνα της αρρώστησε κι έμεινε σπίτι. Βαριά καρδιά που την έπαιρνα μαζί μου γυρίζοντας σπίτι το μεσημέρι εκείνο! Τι να κάμω, που να πάω, να βραδιάσει γλήγορα και να ξημερώσει! Ξημερώνει, ξαναπηγαίνω σκολειό... τα ίδια! Περνά μιά βδομάδα, δυό βδομάδες... ένας μήνας ήτανε περασμένος σαν είπε μια μέρα ένα κορίτσι του δασκάλου, πως πέθανε η μάνα της Αργυρώς και πως δε θα ξανάρθει πιά σκολειό η μικρή.

Πρέπει να 'μουν ως εικοσιπέντε χρονών τότε που πρωτογύρισα από τη ξενιτιά να δω τους δικούς μου. Ήρθαν όλοι οι παλιοί οι φίλοι κι όλες οι παλιές οι φιλενάδες να με δουν. Ήρθε από την άλλη άκρη του χωριού κι η Αργυρώ, παντρεμένη κοπέλα με δυό παιδιά. Της μίλησα και μου μίλησε πρώτη φορά. Της είπα και μου 'πε χίλια πράματα, για τα παιδιά της, την ομορφιά και ξυπνάδα τους, τη χαρά μου που βρίσκω τη γριά μου τόσο καλά. Για όλ' αυτά χύθηκ' ένας ποταμός λόγια και για τη πρώτη μας την αγάπη, την αξέχαστη εκείνη την αγάπη, καθώς τότες, έτσι και τώρα, δεν είπαμε μήτε λέξη!